

EL SURO, PLANTA DE DOLOR

Si bé hi ha diversitat d'alcinas corresponets a la família de les fagàcies (*Quercus llex*), no vé al cas d'especificar-les, sinó solament referir me a l'alzina surera, (*Quercus suber*), que és la que interessa. Anomenaré doncs, simplement Suro, a la planta, com així mateix a la pela, tal com s'empra a la comarca.

A redòs d'un suro corpulent, romania assegut, contemplant amb condolença l'aspecte de la planta nafrada de per tot arreu: El tronc es presentava retort, arronyonat. Segurament que en la creixença havia estat masegat pels tramuntanals, brandant-lo d'ací d'allà, retorçant-li el cos amb amenaça d'arrencar-lo. Però ell, tossut, s'aferrà a la terra que li donà vida, amb arrels unglejants.

El pelagri li fou llevat amb la destral, deixant l'escorça al descobert: color de sang presa, carn viva, congestionada, que sanglotaba després de l'esforç suprem per a no deixar-se treure la pell.

No podria refer-se fins passats quinze o vint anys... i encara novament es presentarien els bosquetants per arrabassar-li els matxos, degollant-lo a dalt i a baix de la soca.

Amb l'ajuda de la destral i unes burges, les entaforarien per sota la nova pela, carrisquejant amb xiscles de bèstia ferida, indefensa, amb pan-teix d'esventrat.

La planta aniria sofrint durant centenars d'anys semblants operacions doloroses. Esgotada, no li deixarien acabar els seus dies tranquil·lament; tindria de caure sota els pes feixuc de les destrals per a ésser carbonada.

Es una vida de trossejament continu:

El pelagri, destinat a rutils per a la pesca, o esbocinat en petits fragments, es passat per premses i forns roents per a convertir-lo en peces d'aglomerat. Aparentat en mig d'un edifici defensarà l'home contra els rigors del fret o de la calor, o, en cent d'altres aplicacions que la civilització li té reservades.

D'altres peles de suro seguirien semblants tragèdies: el bullirien, l'escaterien amb el rasclat...; ganivets i màquines en farien tires, taps o discs. Voltaria vertiginosament entre grapes famolenques de moles d'esmeril, i, el rentarien amb àcids. Moriria esllangit al coll d'una ampolla per tal de guardar-ne afanyosament el seu contingut per apaivagar la set de l'home. El dia del seu deslliurament serà recollit per anar a raure a les escombraries o al foc.

El suro ho dona tot: les arrels, troncs i branques grosses per a convertir-les en carbó; les més petites, per llenya, els tanys, per menjar-los les cabres i xais; les fulles, per jaç del bestiar; les aglans par aliment de porcs i conills; l'escorça, per a tints i preparats per a la conservació de pells, i, la seva pela encara l'aprofiten per «llana de suro» perquè

l'home que l'esbocina s'hi redossi contra els frets.

Reduits a pols, s'abranda com la pólvora; a làmines, en fulles per a ésser impreses, com féu en Viader de Sant Feliu de Guixols amb el meravellós «Quixot», que ha arribat a adquirir fama mundial; o bé ornamentals de vàlua considerable, com l'artístic penó que en Sabrià de Cassà de la Selva dugué a terme per l'entitat coral «La Tenora», fa molts d'anys.

La major part tenen esberles i bonys molt pregonos, procedents de llevar li la pell. Forats on s'hi recullen varietat de bestioles, mentre que a les branques els ocells hi confien llurs cries

Es la planta més perjudicada per les inconcients arrencades, pel foc, pels tramuntanals i pels llamps.

Fa una munió d'anys que vaig recórrer i informar sobre el paorós incendi de les Gavarres. Fou la cosa més esfereïdora veure cremar muntanyes i carenes enteres, on les flames s'hi revolcaven com cent dracs famolencs, deixant endolats els boscos al seu pas. Però encara fa més llàstima quan es capolen boscos sensers per a fer-ne carbó, desapareixent, sota els cops de destral, les plantes productores que alimenten una industria.

Malgrat totes les inclemències, el suro és valent i benefactor fins a les darreres alenades.

Planta de dolor, que fins i tot el seu fruit és amarg,

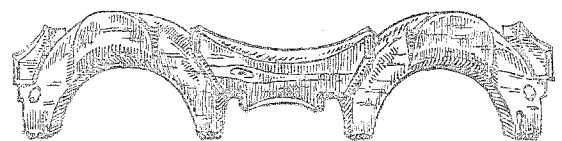
Sota llurs braços de cruxificat, l'home hi passa indiferent. Sota l'ombra clapejada i bellugadissa encara ens ofrena un redós de dolcesa i de pau en el camí.— **M. Tolosà Surroca**

SNACK - BAR LUIS

*Servicio permanente de las 8 mañana
a las 2 de la madrugada*

DESAYUNOS - PISCOLABIS
Y RESOPONES

PASEO DEL MAR

SAN LORENZO, 22

SAN FELIU DE GUIXOLS